

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning
år 1857.

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Till fullgörande af föreskriften i Kongl. Maj:ts för Commerce-Collegium utfärdade Nådiga Instruction af den 23 April 1831, får Collegium, med ledning af de från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Rikets Län och öfrige vederbörande till Collegium inkomne Statistiska uppgifter rörande Fabrikerne och Manufacturerne samt Hus-Slöjderne och Handtverkerierne för år 1857, i underdånighet afgifva berättelse om förhållandet med berörde näringar under samma år.

För att, hvad först angår *Fabrikerne* och *Manufacturerne*, bereda såväl en allmän öfversigt af dessa näringars ställning under nyssnämnde år som en jemförelse mellan dåvarande förhållanden och dem, hvilka under det nästföregångna året 1856 ägde rum, har Collegium låtit upprätta underdånigst bifogade sammandrag Litt. A., upptagande för hvardera af åren 1856 och 1857 antalet af fabriker samt den dervid sysselsatte arbetspersonal, tillverkningarnes värde äfvensom kvantiteterna och slagen af de hufvudsakligaste fabriksvarorne; och får Collegium, i likhet med hvad i förut afgifne årsberättelser iakttagits, serskildt i underdånighet redogöra för de, med hänsyn till kvantiteten och värdet, mest betydande af Rikets fabrikshandteringar.

1:o *Klädesfabrikerne*. Vid 105 st. dylika verk med 919 stolar sysselsattes sistlidet år 3,661 arbetare, och tillverkades 4,190,456 alnar egentligt kläde, 412,198 alnar diverse andra ylleväfnader såsom doffel, corderoy, satin, casimir m. m., samt

INLEDNING

TILL

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med fabriker, manufakturer och handtverkerier i riket. – Stockholm : J. Hörberg, 1832-1858.

Täckningsår: 1830-1857.

Innehåller en årlig förteckning över patent (motsv.) åren 1830-1834. Patent benämndes Privilegia exclusiva fram till 1834 då den svenska patentlagen kom.

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. D, Fabriker och manufakturer.

Kommerskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1912.

Täckningsår: 1858-1910.

Innehåller en årlig förteckning över patent åren 1858-1884. År 1885 inrättades det första svenska patentverket, Kongliga Patentbyrån, vilken övertog registrering av patent.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 6: Tab. 5. Fabrikernas tillverkningsvärde 1836-1895.

Kommerskollegii underdåniga berättelse om fabrikernas och manufakturernas ställning år 1857.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2010.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

**Commerce-Collegii underdåniga Berättelse
om Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1857**

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
Inledning.....	1.
1:o Klädesfabrikerne.....	1.
Etoffstillverkningen.....	3.
2:o Bomulls- och Linneväfnads-fabrikerne.....	3.
3:o Mekaniska Bomulls-spinnerierne.....	4.
4:o Segel- och Tältduks-fabrikerne.....	4.
5:o Siden-fabrikerne.....	5.
6:o Bandfabrikerne.....	5.
7:o Strumpfabrikerne.....	5.
8:o Kattunstryckerierne.....	6.
9:o Färgerierne.....	6.
10:o Sockerraffinerings-verken.....	6.
11:o Tobaks- och Snusfabrikernes.....	7.
12:o Läderfabrikerne.....	7.
13:o Fabrikerne för åstadkommande af glas.....	8.
14:o Fabrikerne för åstadkommande af papper.....	8.
15:o Oljeslagerierne.....	9.
16:o Fabrikerne för tillverkning af porcellaine.....	9.
17:o Såpsjuderierne.....	9.
18:o Stearinljus-fabrikerne.....	10.
19:o Mekaniska verkstäderna.....	10.
20:o Porterfabricationen.....	10.
Övrig Tillverkning.....	11.
Husslöjderne.....	12.
Handtverkerierne.....	13.

Sammandrag för År 1857

	Sid.
Litt. A. Jemförelse-Sammandrag för åren 1856 och 1857....	17.
General-Sammandrag öfver de vid Fabrikerne och Manufacturerne befintliga stolar och arbetare samt tillverkningsvärde för åren 1856 och 1857...	18.
Vid Fabrikerne hafva under loppet af åren 1856 och 1857 följande qvantiteter blifvit tillverkade.....	19-22.
Litt. B. Förteckning å de Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1857.....	23-27.
Litt. C. Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Colle- gium inkomne Förteckningar öfver Handtverkare med deras Gesäller, Lärningar och andre Arbetare år 1857.....	28-33.
Litt. D. Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Colle- gium inkomne förteckningar öfver den Bevill- ning, hvartill Fabrikanter och Manufakturister samt Handtverkare i Städerna och Köpingarne blifvit taxerade år 1857.....	34-38.
Litt. E. Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Colle- gium inkomne förteckningar öfver den Bevill- ning, hvartill Fabrikanter, Manufakturister, Handtverkare och Gerningsmän på Landet blifvit taxerade år 1857.....	39.
Litt. F. Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Colle- gium inkomne uppgifter å sådane personer, som, enligt 12 och 26 §§ af Kongl. Fabriks- och Handt- verks-Ordningen, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkommit handtverks- arbeten i Städerna och Köpingar 1857.....	40-42.
Litt. G. Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Colle- gium inkomne uppgifter å sådane personer, som, enligt 12 och 26 §§ af Kongl. Fabriks- och Handt- verks-Ordningen, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkommit handtverks- arbeten på landet år 1857.....	43.

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning
år 1857.

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Till fullgörande af föreskriften i Kongl. Maj:ts för Commerce-Collegium utfärdade Nådiga Instruction af den 23 April 1831, får Collegium, med ledning af de från Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Rikets Län och öfrige vederbörande till Collegium inkomne Statistiska uppgifter rörande Fabrikerne och Manufacturerne samt Hus-Slöjderne och Handtverkerierne för år 1857, i underdånighet afgifva berättelse om förhållandet med berörde näringar under samma år.

För att, hvad först angår *Fabrikerne* och *Manufacturerne*, bereda såväl en allmän öfversigt af dessa näringars ställning under nyssnämnde år som en jemförelse mellan dåvarande förhållanden och dem, hvilka under det nästföregångna året 1856 ägde rum, har Collegium låtit upprätta underdånigst bifogade sammandrag Litt. A., upptagande för hvardera af åren 1856 och 1857 antalet af fabriker samt den dervid sysselsatte arbetspersonal, tillverkningarnes värde äfvensom kvantiteterna och slagen af de hufvudsakligaste fabriksvarorne; och får Collegium, i likhet med hvad i förut afgifne årsberättelser iakttagits, serskildt i underdånighet redogöra för de, med hänsyn till kvantiteten och värdet, mest betydande af Rikets fabrikshandteringar.

1:o *Klädesfabrikerne*. Vid 105 st. dylika verk med 919 stolar sysselsattes sistlidet år 3,661 arbetare, och tillverkades 4,190,456 alnar egentligt kläde, 412,198 alnar diverse andra ylleväfnader såsom doffel, corderoy, satin, casimir m. m., samt

3,205 stycken filter, shawlar och dukar m. m., tillsammans värderadt till 7,081,258 R:dr, *) hvilken tillverkning understiger den för år 1856 uppgifna med 88,179 alnar kläde, till större delen medelfint, och annat ylleväfnads alngods samt 268 st. shawlar m. m. Värdet af klädesfabrikernes tillverkningar i deras helhet utgjorde 54,509 R:dr mindre än nästföregående årets.

I Norrköping voro sistlidne år 82 klädesfabriker i gång, hvarvid 673 stolar och 2,696 arbetare användes, och bestod tillverkningen af 999,016 alnar kläde, 188,797 alnar doffel och drap, 65,583 alnar corderoy, 50,733 alnar satin och casimir samt 13,193 alnar ratin och boy, eller tillsammans 1,317,322 alnar, hvilken väfnadsquantitet, i värde upptagen till 6,088,704 R:dr, öfverskjuter tillverkningen år 1856 med 12,695 alnar. Följande fabriker i nämnde stad hade år 1857 de betydligaste tillverkningarne, nemligen Drags Actie-Bolags för ett värde af 795,843 R:dr, Smedjeholmens Actie-Bolags för 612,909 R:dr, C. O. Nyborgs för 252,263 R:dr, Herman Wahrens för 242,978 R:dr och L. J. Eliassons för 234,711 R:dr.

Uti öfrige nio städer, der klädesfabriker sistlidne år drefvos, tillverkades sammanlagdt 239,967 alnar kläde och andra ylleväfnader samt 3,120 st. filter, shawlar och dukar, hvaraf vid Wallbergs Fabriks Actie-Bolags i Halmstad 70,445 alnar hufvudsakligen groft kläde och boy samt 1,300 st filter, tillhopa värderadt till 204,128 R:dr; vid tvenne fabriker i Wexiö 62,301 alnar största delen groft kläde och 400 stycken filter; vid fyra fabriker i Nyköping 55,049 alnar, deraf 22,103 alnar corderoy, samt vid en klädesfabrik i Stockholm 20,105 alnar drap, ratin, filtväfnad m. m. och 1,055 stycken shawlar och filter.

De å serskilda orter på landet inrättade 9 stycken klädesfabriker lemnade sistlidet år en tillverkning af 44,747 alnar kläde m. m., uppskattadt till ett värde af 209,694 R:dr, deraf 20,433 alnar vid Åhleströms fabrik nära Södertelge.

Enligt Tullspecialerne har sistlidet år till Riket inkommit diverse slags hel- och halfylle-väfnads alngods, som, med afdrag för flanell, hvarom här nedan serskildt förmäles, är uppgifvet till ett värde af 2,423,669 R:dr eller 1,447,252 R:dr mindre än hvad införselsvärdet å dylika varor år 1856 utgjorde. Hel- och halfylledukar infördes

*) De i denna berättelse förekommande värdesbelopp äro beräknade i Bankomynt.

för 443,308 R:dr eller 347,965 R:dr mindre än året förut. Värdet af utförseln af ylleväfnader, som för 1856 beräknades till 7,443 R:dr, uppgick sistlidet år till 7,236 R:dr.

Införsel af ull, alla slag, verkställdes sistlidet år till ett belopp af 2,104,669 R eller 1,693,194 R mindre än år 1856, och utfördes af denna vara 28,604 R .

Den med ylleväfnadsfabricationen sammanhang ägande *Ettoffstillverkningen* bedrefs sistlidet år endast vid 2:ne fabriker i Stockholm och uppgick till 53,166 alnar flaggduk och flanell, i värde uppgifne till 17,182 R:dr, som utvisar en minskning från nästföregående året af 3,768 alnar. Införseln af flanell sistlidet år utgjorde 3,952 R . värderade till 11,856 R:dr eller 15,274 R:dr mindre än värdet å införseln af denna vara år 1856. Af ullgarn, alla slag, infördes sistlidet år 92,478 R .

2:o *Bomulls- och Linneväfnads-fabrikerne*, 30 st. till antalet, med 1,963 stolar och 1,678 arbetare, hade år 1857 en tillverkning af 12,466,031 alnar bomullslärf, shirting, cambrick, callico, s. k. domestics, moleskin, m. m., samt 108,419 stycken dukar och shawlar m. m., hvilken tillverkning, uppskattad i värde till 2,290,291 R:dr öfverskjuter den för 1856 uppgifna med 1,731,748 alnar, hvaremot densamma i afseende på dukar och shawlar understiger sistnämnde års med 11,764 stycken. Värdet å fabricationen i dess helhet utgör 79,240 R:dr mera än nästföregående årets. Betydligaste tillverkningen åstadkoms äfven sistlidet år vid Rydboholms i Marks härad af Elfsborgs Län belägna, Fabriksägaren Sven Erikson tillhöriga mekaniska väfveri, uppgående till 3,944,178 alnar och 48,840 stycken, och dernäst hade Rosenlunds Actie-Bolags fabrik i Götheborg, Strömsbro bomullväfveri vid Gefle och Norrköpings bomullsväfveri-Actie-Bolags fabrik de största tillverkningarne. — Fabriksväfnad af endast linne tillverkades vid Almedahls mekaniska väfveri vid Götheborg, uppgående till 199,997 alnar och 26,609 stycken, i värde upptaget till 114,958 R:dr.

Införseln år 1857 af hvita och färgade samt tryckta bomullsväfnader uppgick till ett värde af 1,361,955 R:dr eller 949,717 R:dr mindre än värdet af importen af sådane varor år 1856, och af bomullsdukar till 228,695 R:dr eller 483,853 R:dr mindre än året förut. Bomullsväfnader, blandade med lin, infördes sistlidet år för 65,218 R:dr eller 33,038 R:dr mindre än nästföregående året. — Utförseln af bomullsväfnader sistlidet år uppgick till ett värde af 35,521 R:dr eller obetydligt mindre än år 1856.

Åtskillige slag af linneväfnader införtullades år 1857 för ett värde af 92,206 R:dr, som med 107,756 R:dr understiger värdet af införseln föregående året, och utfördes af nämnde slags väfnader för 38,554 R:dr eller 13,191 R:dr högre belopp än året förut.

Af hvitt bomullsgarn infördes sistlidet år 1,830,965 \mathcal{L} eller 1,686,887 \mathcal{L} mindre än år 1856, hvarjemte inkommo 140,812 \mathcal{L} färgadt bomullsgarn, till största delen s. k. turkiskt rödt.

Införseln af lin sistlidet år uppgick till 12,400 $L\mathcal{L}$ och utförseln till 811 $L\mathcal{L}$.

3:o *Mekaniska Bomulls-spinnerierne.* Dessa verk, 20 till antalet med 3,710 arbetare, lemnade år 1857 en tillverkning af 12,794,637 \mathcal{L} bomullsgarn, till största delen af gröfre numror, hvilken qvantitet, uppskattad till 6,986,248 R:dr, öfverskjuter den för 1856 uppgifna med 421,846 \mathcal{L} och 646,030 R:dr i värde. Nedannämnde spinnerier hade de största tillverkningarne, nemligen Rosenlunds och Gamle Stadens i Götheborg, Strömsbro vid Gefle, Strömma vid Carlshamn, Rydahls i Elfsborgs Län, Bergs Actie-Bolags i Norrköping och Nääs i Elfsborgs Län, uppgående vid det förstnämnda till 1,715,670 \mathcal{L} och vid det sistnämnda till 1,065,859 \mathcal{L} .

Almedahls mekaniska linspinneri vid Götheborg hade sistlidet år en tillverkning af 255,866 \mathcal{L} lingarn och lintråd, i värde upptagen till 178,446 R:dr.

År 1857 infördes från utrikes ort 12,061,500 \mathcal{L} bomull, som med 4,774,020 \mathcal{L} understiger importen af denna vara år 1856.

4:o *Segel- och Tältduks-fabrikerne.* 7 till antalet, med 581 arbetare, hade år 1857 en tillverkning af 652,313 alnar segelduk och tältduk, deraf 139,596 alnar af bomullsgarn, 64,717 alnar buldan och pressenningsduk samt 8,490 alnar kojduk och säckduk eller tillsammans 725,520 alnar, uppskattade till 342,444 R:dr, hvilken tillverkning, jemförd med den för år 1856 uppgifna, företer en minskning af 126,608 alnar och 54,968 R:dr i värde. Jonserefs fabrik nära Götheborg, tillhörig Gross-handelsbolaget W. Gibson & Söner, hade äfven sistlidet år den största tillverkningen, uppgående till 504,265 alnar segel- och tältduks-väfnader, buldan m. m.

Värdet å de år 1857 från utrikes orter, förnämligast England, Lübeck, Hamburg, Ryssland och Danmark införde segelduks- och tältduksväfnader är uppgifvet till 82,335

R:dr, som med 19,014 R:dr öfverskjuter värdet af införseln år 1856. Utförsel af segelduk ägde sistlidet år rum för ett värde af endast 400 R:dr.

Införseln af hampa sistlidet år utgjorde 11,583 *Skz*, som med 3,810 *Skz* understiger införseln af denna vara nästföregående året.

5:o *Siden-fabrikerne* voro år 1857 9 till antalet, alla i Stockholm, och drefvos med 274 stolar och 385 arbetare. Tillverkningen utgjorde 110,110 alnar siden- och halvesiden-väfnader samt 161,769 stycken dukar m. m., till ett sammanlagdt värde af 610,928 R:dr. Jemförd med den för 1856 uppgifna hade tillverkningen sistlidet år minskats med 83,932 alnar och 116,519 stycken och i värde med 438,648 R:dr. Fabriksidkarne L. J. Hierta, Casparsson & Schmidt, K. A. Almgren och L. Meyerson hade sistlidet år de betydligaste tillverkningarne; uppgående hos den förstnämnde till 163,364 R:dr och hos den sistnämnde till 113,679 R:dr.

Införseln sistlidet år af färgadt och ofärgadt silke uppgick till 239,629 R:dr eller 442,379 R:dr mindre än år 1856, och af hel- och halvesidenväfnader till 666,158 R:dr, deraf för sammet 63,909 R:dr och för felb och peluche 29,378 R:dr. Införselsvärdet i helt understiger det för 1856 å nämnde slags väfnader uppgifna med 491,510 R:dr. Värdet af utförda sidenvaror sistlidet år uppgick till 2,790 R:dr.

6:o *Bandfabrikerne*, 10 till antalet, deraf 9 i Stockholm och 1 i Malmö, åstadkommo sistlidet år en tillverkning af siden- bomulls- och ylleband för ett värde af 54,537 R:dr, som med 2,869 R:dr understiger värdet å band-fabricationen år 1856. Fabriksidkarne C. W. Fagerlin och K. A. Almgren hade största tillverkningarne.

Sistlidet år införtullades band utaf siden, halvesiden, sammet och andra slag för ett värde af 329,440 R:dr eller 29,273 R:dr mindre än året förut. Utförseln af band uppgick till ett värde af 49,716 R:dr.

7:o *Strumpfabrikerne* voro år 1857 18 stycken med 747 arbetare. Tillverkningen utgjorde 252,618 par bomulls- och yllestrumpor, calesonger, vantar m. m., 143,803 stycken bomulls- och ylletröjor, mössor och halsdukar m. m., tillsammans värderadt till 298,140 R:dr, hvilken summa med 2,035 R:dr öfverstiger strumpfabrikerens tillverkningsvärde år 1856. — Fabriksidkarne G. Wiechel i Norrköping, J. Söderberg i Stockholm och H. Röhss i Götheborg hade de betydligaste tillverkningarne, uppgående i värde för den förstnämnde till 101,066 R:dr och för den sistnämnde till 62,753 R:dr.

Införseln af strumpor uppgick sistlidet år till 346,963 R:dr, som understiger införselsvärdet år 1856 med 161,274 R:dr.

8:o *Kattunstryckeriernes* tillverkning vid 19 dylika fabriker uppgick sistlidet år till 439,075 alnar kattuner och möbeltyg samt 43,400 alnar diverse tryckta tyger eller tillhopa 452,475 alnar, samt 125,220 stycken dukar och shawlar, hvilken tillverkning, jemförd med den för år 1856 uppgifna, visar en ökning af 186,513 alnar, men, hvad dukar och shawlar angår, en minskning af 144,672 stycken. Sammanräknade värdet af kattunstryckeriernes tillverkningar år 1857, uppgående till 78,152 R:dr, var 28,172 R:dr mindre än nästföregående året. — Vid Eriksbergs fabrik nära Götheborg verkställdes äfven sistlidne år den betydligaste tygtryckningen.

9:o *Färgerierne*. Enligt hvad de till Collegium inkomne uppgifter gifva vid handen var antalet af sådana inrättningar sistlidet år 432, och uppgick färgerilönen vid desamma till sammanlagdt 833,533 R:dr eller 38,894 R:dr mindre än hvad för verkställd färgning året förut beräknades. De betydligaste färgerierne voro Almedahls vid Götheborg, der arbetslönen för färgning och blekning utgjorde 52,360 R:dr och Eric Anderssons i Bastarås inom Marks härad af Elfsborgs Län, hvarest färgerilönen uppgick till 45,519 R:dr.

10:o *Sockerraffinerings-verken*, af hvilka 13 sistlidet år voro i gång, deraf 2:ne å landet, hade samma år en tillverkning af 24,697,846 Z socker af flera slag och 5,934,226 Z sirup, som, hvad förstnämnde artikel beträffar, öfverskjuter den för år 1856 uppgifna tillverkning med 483,900 Z , men i afseende på den sistnämnda understiger berörde års med 417,506 Z . Tillverkningsvärdet i helt är uppgifvet till 9,093,698 R:dr eller 982,867 R:dr mera än nästföregående årets. — De betydligaste tillverkningarne åstadkommas vid D. Carnegie & Comp:s och Rosendahls Actie-Bolags serskilda sockerbruk nära Götheborg, Tanto Sockerbruksbolags i Stockholm och det i Landskrona anlagda, ett bolag tillhöriga sockerbruk, uppgående hos förstnämnda bolag till 8,222,192 Z och hos det sistnämnda till 4,300,303 Z . Vid de i Stockholm varande 8 sockerbruk utgjorde sammanlagda tillverkningen 10,508,594 Z socker och sirup.

År 1857 införtullades 35,073,818 Z rått socker eller 1,549,132 Z mera än föregående året. Af utländskt topp- kandi- och kak-socker, hvaraf 1856 infördes 1,876,305 Z , inkommo sistlidet år 2,063,418 Z .

Utförseln år 1857 af inom Riket beredt toppsocker och sirup utgjorde 334,386 Z , som med 502,162 Z understiger utförseln året nästförut.

11:o *Tobaks- och Snusfabrikernes* antal år 1857 uppgick till 95 stycken, hvarvid 1,952 arbetare sysselsattes. Å dessa inrättningar bereddes 2,633,979 Z diverse slags rök- och tuggtobak, hvaribland 702,713 Z cigarrer samt 3,859,330 Z snus, alltsammans i värde uppskattadt till 3,140,718 R:dr, som med 152,584 Z och 354,987 R:dr öfverskjuter tillverkningen år 1856. — Fabriksidkarne J. F. Ljunglöf och W. Hellgren & Comp. i Stockholm samt Bolaget Lindström & Brattberg i Göteborg hade de största tillverkningarne, uppgående vid den förstnämndes fabrik till 704,924 Z och vid sistbemälde bolags till 499,929 Z

Importen af tobaksblad och stjelk år 1857 utgjorde 4,438,418 Z eller 1,502,862 Z mindre än hvad af dessa råämnen år 1856 inkom, och af cigarrer, karfvad och spunnen tobak samt snus 51,177 Z eller 14,824 Z mindre än införselskvantiteterna sistnämnde år.

Utförseln sistlidet år af inom landet åstadkomne tobaksfabrikater, bestående till större delen af snus, utfördt till Norrige, uppgick till 3,774 Z , eller 794 Z mindre än nästföregående året.

12:o *Läderfabrikerne*, 561 till antalet, deraf 370 på landet, lemnade år 1857 en tillverkning af 2,644,445 Z sul- och smorläder samt 339,652 stycken skinn till ett värde af tillsammans 2,466,945 R:dr eller 7,244 R:dr mindre än läderfabrikernes uppgifna tillverkningsvärde år 1856. — De största kvantiteterna läder och skinn bereddes af Fabriksidkarne L. Tydén och A. W. Lundin i Stockholm, O. Wallgren och O & A. Westblad i Örebro och J. E. Linde i Gefle, uppgående hos den förstnämnde till 177,100 Z läder och 4,800 stycken skinn, och hos den sistnämnde till 106,200 Z läder och 5,610 stycken skinn. Sammanlagda tillverkningen vid 9 läderfabriker i Stockholm utgjorde 472,584 Z och 16,330 stycken, vid 7 fabriker i Örebro 289,085 Z och 13,134 stycken samt vid 4 fabriker i Gefle 277,727 Z och 9,960 stycken.

Sistlidet år införtullades 2,708,412 Z oberedda hudar och skinn eller 1,871,276 Z mindre än föregående året, och af beredt läder och skinn 58,921 Z eller 14,663

℔ mindre än året förut. Utförseln af inrikes beredt läder och skinn uppgick till 12,184 ℔, eller 2,300 ℔ mindre än 1856.

13:o *Fabrikerne för åstadkommande af glas.* Vid dessa inrättningar, 17 till antalet och alla å landet, tillverkades sistl. år 6,209 kistor fensterglas, värderadt till 258,899 R:dr och diverse slags glaskärl, i värde upptagne till 611,482 R:dr, eller ett sammanräknadt värde af 870,381 R:dr, som med 135,272 R:dr öfverskjuter värdet å glasbrukens tillverkningar år 1856. — De glasbruk, som sistlidet år hade de betydligaste tillverkningarne, voro Eda glasbruk i Wermland, Kosta i Kronobergs Län, Reymyre i Östergöthlands Län, Wentzelholms i Calmar Län och Bromö i Skaraborgs Län, bland hvilka Eda tillverkning är uppgifven till ett värde af 107,837 R:dr och Bromö till 75,833 R:dr.

Glasvaror af åtskilliga slag infördes sistlidet år för ett värde af 350,408 R:dr eller 10,804 R:dr mer än år 1856. Värdet af utförseln uppgick till 6,108 R:dr.

14:o *Fabrikerne för åstadkommande af papper.* Tillverkningen sistlidet år vid 80 dylika inrättningar, deraf 78 på landet, utgjorde 227,650 ris, 107,405 L℔, 11,124 rullar och 621 bundtar papper af flerahanda slag samt 12,150,648 stycken, hvaraf största delen, vid Rikets Ständers pappersbruk förfärdigade, blanketter till Sedlar, Charta Sigillata m. m., alltsammans i värde uppskattadt till 1,297,566 R:dr. Denna tillverkning har, hvad angår den del som beräknas i ris, rullar och bundtar, understigit den för år 1856 uppgifna med 64,139 ris, 10,098 rullar och 887 bundtar, hvaremot den del, som är upptagen i L℔ och stycketal, ökats med 69,055 L℔ och 2,787,676 stycken. Värdet å pappersbrukens samtliga tillverkningar år 1857 var 9,022 R:dr mindre än föregående året.

Följande pappersbruk hade sistlidet år de största tillverkningarne, nämligen Korn-dahls i Mölndahl nära Götheborg, Klippans i Christianstads Län, Holmens bruk i Norrköping, Gryksbo i Stora Kopparbergs Län och Lessebo i Kronobergs Län, uppgående vid det förstnämnde till 85,259 L℔ och vid det sistnämnda till 17,170 ris och 4,850 rullar.

År 1857 införtullades papper af åtskilliga slag för ett värde af 70,988 R:dr eller 13,610 R:dr mera än året nästförut, och utfördes papper af inhemsk tillverk-

ning för 74,945 R:dr eller för 15,051 R:dr mindre än år 1856. — Lump till pappersberedning infördes för ett värde af 17,703 R:dr och utfördes för 3,042 R:dr.

15:o *Oljeslagerierna*. Vid 49 fabriker, deraf 45 på landet, verkställdes sistlidet år pressning och raffinering af olja. Tillverkningen uppgick sammanlagdt till 441,745 kannor lin- och rofolja, hvarjemte efter pressningen erhöles 11,702 *Skz* oljekakor, alltsammans värderadt till 815,707 R:dr, som med 145,279 R:dr understeg värdet å oljeslageriernes tillverkningar år 1856. — De betydligaste qvantiteterna olja bereddtes vid Grosshandlaren G. Sommelii oljeslageri och raffineringsverk i Stockholm och M. E. Delbancos vid Götheborg, nemligen 140,500 kannor vid det förstnämnda och 123,000 kannor vid det sednare.

Införseln af olja uppgick sistlidet år till 3,905,569 *z* eller 355,930 *z* mindre än införseln år 1856. Utförseln af olja, upptagen sistnämnde år till 8,666 *z*, utgjorde år 1857 endast 1,230 *z*, och af oljekakor utfördes för ett värde af 44,013 R:dr eller 6,108 R:dr mera än nästföregående året.

Frö, alla slag, importerades sistlidet år för ett värde af 368,756 R:dr som med 119,992 R:dr understiger införselsvärdet år 1856. — Utförseln af frö uppgick sistlidet år till 70,678 R:dr.

16:o *Fabrikerne för tillverkning af porcellaine*. De 2:ne här i Riket varande inrättningar af detta slag, nemligen Rörstrands i Stockholm och Gustafsbergs å Wermdön hade sistlidet år en sammanlagd tillverkning af 583,253 R:drs värde, deraf 311,520 R:dr belöpte för den förstnämnda och 271,733 R:dr för den sednare. Tillverkningsvärdet i helt öfverskjuter det för nästföregående året med 48,558 R:dr.

År 1857 infördes 193,619 *z* utländskt porcellaine, i värde upptaget till 174,824 R:dr, som utgör 8,648 R:dr mera än importvärdet år 1856. — Utförseln af porcellaine utaf inhemsk tillverkning, upptagen år 1856 till 5,513 *z*, uppgick år 1857 till 10,780 *z*

17:o *Såpsjuderierne*, till antalet 9, lemnade sistlidet år en tillverkning af 56,636 fjerdingar såpa, värderad till 431,976 R:dr, eller 9,947 fjerdingar mer än föregående året, — Vid Grosshandlaren L. Monténs och Fabriksidkaren K. A. Almgrens fabriker

i Stockholm åstadkommas de största tillverkningarne, uppgående hos den förre till 17,100 fjerdingar och hos den sednare till 14,468 fjerdingar såpa.

År 1857 infördes 425 *L* såpa och utfördes af denna vara 262 *L*.

18:o *Stearinljus-fabrikerne*. Tillverkningen vid de i Stockholm varande 3:ne fabriker af ifrågavarande slag uppgick sistlidne år till 434,000 *℔* stearinljus, i värde upptagne till 305,650 R:dr eller 88,150 R:dr mera än värdet å tillverkningen år 1856. Största tillverkningen ägde rum vid Fabriksidkaren J. Johanssons fabrik.

Införseln af stearin- och margarinljus sistlidet år uppgick till 16,131 *℔*, värderade till 10,754 R:dr, eller 3,573 *℔* mindre än föregående året. — Utförseln af inom Riket tillverkade stearinljus, upptagen för 1856 till 2,425 *℔*, utgjorde sistlidet år endast 520 *℔*.

19:o *Mekaniska verkstäderna* voro sistlidet år 37 till antalet, deraf 5 på landet, och uppgick tillverkningen dervid till ett värde af 2,207,539 R:dr, som med 364,554 R:dr öfverskjuter tillverkningsvärdet år 1856; hvarförutan, enligt hvad Collegium särskildt inhemtat, tillverkningen vid Motala verkstad, hvilken ej, såsom fabriker i allmänhet, är ställd under Collegii inseende, sistlidet år belöpte sig till 762,095 R:dr. — Bland öfrige mekaniske verkstäder, som sistlidet år hade de största tillverkningarne, voro Fabriksidkarne A. Keiller & Comp:s i Götheborg med ett tillverkningsvärde af 352,593 R:dr, Lindholmens verkstad vid Götheborg med 304,857 R:dr, J. & C. G. Bolinders i Stockholm med 284,587 R:dr, Bergsunds i Stockholm med 242,105 R:dr, Nyköpings verkstad med 240,246 R:dr och W. Lindbergs i Stockholm med 200,000 R:dr.

Redskap och maskiner infördes år 1857 för ett värde af 934,063 R:dr eller för 164,327 R:dr mer än värdet å införseln föregående året. — Utförseln af redskap och maskiner uppgick sistlidet år till 19,865 R:dr eller 2,215 R:dr mer än året förut.

20:o *Porterfabricationen* bedrefs sistlidet år vid tvenne invid Götheborg anlagde bryggerier, hvilkas sammanlagde tillverkningar uppgingo till ett värde af 517,690 R:dr, som med 31,266 R:dr öfverstiger värdet å porterfabricationen året nästförut. Af denna tillverkning åstadkoms största delen eller 2,186 oxhöfden samt 1,826,400 hel- och halfbuteljer porter, i värde upptagen till 425,330 R:dr, vid det Bolaget D. Carnegie & Comp. tillhöriga porterbryggeri.

År 1857 införtullades 55,513 kannor porter och andre ölsorter, hvilken qvantitet med 8,307 kannor understiger importen år 1856. Utförseln af sådane drycker sistlidet år utgjorde 2,352 kannor eller 1,694 kannor mindre än året förut.

Vid alla öfrige inhemske fabriks- och manufactur-inrättningar af flerahanda slag, hvilka icke blifvit här specifikt upptagne, hafva tillverkningarne sistlidet år uppgått till ett sammanräknadt värde af 2,777,038 R:dr, och utgjorde antalet af dessa inrättningar 876 stycken, hvarvid 4,708 arbetare varit begagnade; hvarförutan med idkande hufvudsakligen af jern- och metallmanufactur i Eskilstuna Fristad 248 mästare och qvinnor som drifva verkstad samt 777 mantalsskrifne arbetare eller tillsammans 4,025 personer varit sistlidet år der sysselsatte.

Af här ofvan meddelade uppgifter och det sammandrag som innefattas i underdånigst befogade tabell Litt. A. täcktes Eders Kongl. Maj:t. i nåder inhemta: att antalet af fabriker och manufacturverkstäder i Riket år 1857 uppgått till 2,394 st., för hvilkas drifvande 27,433 arbetare varit sysselsatte; att, i jemförelse med förhållandet år 1856, fabrikernes antal minskats med 68 st. och arbetspersonalen med 1,520; att de vid väfveri-fabrikerne sistlidet år begagnade stolar utgjort 4,294 st. eller 375 färre än nästföregående året; att, oberäknadt det för Motala mekaniska verkstad upptagna värde, 762,095 R:dr, fabriks- och manufactur-tillverkningarnes sammanräknade värde år 1857 uppgått till R:dr 43,080,692, samt att, då värdet af de år 1856 åstadkomne tillverkningar utgjorde » 40,653,756,

1857 års tillverkningsvärde med R:dr 2,426,936 öfverstigit det belopp, hvartill fabrikernes tillverkningar för år 1856 uppskattades; uti hvilken tillökning sockerbruken, bomullsspinnerierne, mekaniska verkstäderna, tobaksfabrikerne och glasbruken haft största andelen,

Öfver de af Collegium år 1857 utfärdade patenter bifogas underdånigst en förteckning Litt. B.

De härjemte under Litt. D. och E. bifogade sammandrag utvisa, att den bevilning till Eders Kongl. Maj:t och Kronan, som Fabriks- och Manufactur-idkarne i Riket i och för deras rörelse år 1857 påförts, uppgått till 43,896 R:dr 38 sk. 1 rst. eller 4,777 R:dr 9 sk. 1 rst. mera än den för nästföregående året uppgifna.

Rörande *husslöjderna*, bland hvilka väfveri-näringen är den mest betydande, så upplyses af de från Tullkamrarne i Borås och Ulricehamn inkomne uppgifter å mängden af de inom Elfsborgs Län tillverkade och år 1857 afstämplade samt till andre orter förpassade husväfnader, att nämnde tillverkning utgjort:

af bomullstyger	41,635,060 alnar
» linneväfnader	420,277 »
» ylle- do	465,476 »

eller tillsammans 42,520,843 alnar

och af bomullsdukar 1,338,324 st.

Vid jemförelse mellan dessa qvantiteter och dem af enahanda slag, som inom samma ort år 1856 åstadkommas, visar sig att tillverkningen af bomullstyger minskats med icke mindre än 1,904,308 alnar, af ylleväfnader med 433,735 alnar och af bomullsdukar med 288,324 stycken, hvaremot linneväfnads-tillverkningen ökats med 6,445 alnar.

I afseende på husväfnadsslöjden inom Rikets öfrige Län hafva, liksom under föregående åren, mer och mindre fullständige uppgifter inkommit å de väfnadsqvantiteter, som utöfver orternes egne behof blifvit åstadkomne och till andre orter afyttrade, och ehuru således någon fullt tillförlitlig grund för bedömandet i berörde hänseende icke kunnat från nämnde uppgifter hemtas, har Collegium likväl ansett sig böra, såsom hittills ägt rum, här upptaga de qvantiteter af husväfnad, som vederbörande kronofogdar uppgifvit hafva blifvit afyttrade, såväl serskildt i de län, der väfnadsslöjden i vissa trakter utgör en hufvudsakligare binäring, nemligen Gefleborgs, Westernorrlands och Hallands län, som i sammanräknadt belopp för de öfrige län, der denna slöjd mindre allmänt idkas.

Nämnde väfnadstillverkningar uppgifvas sålunda:

Gefleborgs län, gröfre linneväfnad	1,546,000 alnar
Wester-Norrlands do, gröfre och finare lärft	400,000 »
Hallands do, ylle- och linne-väfnader	279,000 »
samt i Södermanlands, Östergöthlands, Jönköpings, Kronobergs, Gottlands, Christianstads, Skaraborgs och Jemtlands län, väfnader af flerahanda slag, sammanräknade	393,000 »

Sammanställas dessa tillverknings-quantiteter med dem som för år 1856 blifvit från ofvannämnde län uppgifne, så befinnes, att husväfnadstillverkningen sistlidet år minskats i Gefleborgs län med 451,000 alnar, men ökat sig i Wester-Norrlands län med 10,000 alnar, i Hallands län med 18,000 alnar och i öfrige ofvan uppräknade län med 800 alnar.

Ofvannämnde betydliga minskning i linneväfnadstillverkningen inom Gefleborgs län lärer, enligt hvad vederbörande uppgifvit, vara att härleda dels från inträffadt prisfall å väfnaden dels från den förhöjning i arbetslöner samt i pris å spanmål och victualier, som under sednare åren ägt rum och i följd hvaraf allmogen, som haft god förtjenst medelst körslor och arbeten samt försäljning af trädvaror, spanmål och victualier, odlat mindre lin och tillverkat mindre väfnad än förr, hvarförutan en del låtit sin väfnad ligga osåld under afbidan på högre pris derå.

För den i Wester-Norrlands län år 1856 åstadkomne tillverkning af finare lärftsväfnader hafva sistlidet år blifvit af dertill anvisade statsmedel utbetalde premier till ett belopp af 2,578 R:dr 31 sk. 6 rst., som med 284 R:dr 26 sk. öfverstiger hvad nästföregångna året för berörde ändamål utgick.

Bland öfrige husslöjder uppgifvas för sistlidet år hufvudsakligen sådane, som i Collegii föregående berättelser upptagits, nemligen diverse slags smidesarbeten, väggur och klockor; åkdon, åker- och körredskap; möbler, spinnrockar, väfskedar, laggkärl; golf- trapp- och slipstenar; band, strumpor, tröjor, garn, tråd, mattor, täcken; korgarbeten m. m.; och fortfar idkandet af dessa slags slöjder å de orter, der de under en längre tid utgjort föremål för allmogens sysselsättning, utan att desamma under nu ifrågavarande år i någon väsendtlig mån af- eller tilltagit.

Beträffande *handtverkerierna*, hvilkas idkare icke äro pligtige att meddela uppgifter å mängden eller värdet af sina tillverkningar, får Collegium lemna de upplysningar, som kunnat hemtas af de från vederbörande embetsmyndigheter, i enlighet med fastställda formulärer, upprättade och insände förteckningar på antalet år 1857 af handtverkare i städerna och köpingarne samt handtverkare och gerningsmän på landet jemte deras gesäller, lärlingar och öfrige arbetare, äfvensom å den bevilning till Eders Kongl. Maj:t och Kronan som berörde år blifvit omförmälde idkare i och för deras rörelse påförd.

Dessa förteckningar, af hvilka sammandrag under Litt. C. D. och E. underdånigst bifogas, utvisa, att år 1857 antalet af handtverksmästare i städerna och köpingarne samt qvinnor som derstädes drifvit handtverks-verkstäder utgjort 7,844, af deras gesäller 8,074, af lärningar 7,849 och af andre vid handverken skattskrifne arbetare 1,999 eller sammanräknade 25,736; att män och qvinnor som på landet drifvit handtverks-verkstäder uppgått till ett antal af 2,405, af deras gesäller till 496, lärningar till 687 och af andre arbetare till 540 eller tillhopa 4,098; att antalet af de utaf socknarne serskildt antagne handtverkare å landet eller s. k. gerningsmän är uppgifvet till 11,284 och af deras biträden eller arbetare till 5,162 eller sammanlagdt 16,446, samt att den i och för handtverksrörelsen påförde bevillning år 1857 utgjort för handtverkare i städerna och köpingarne 56,820 R:dr 6 sk., för dem, som å landet drifvit handtverks-verkstäder 3,594 R:dr 38 sk. och för gerningsmännen 9,774 R:dr 29 sk.; och befinnes, vid jemförelse mellan dessa uppgifter och de för år 1856 meddelade, att år 1857 antalet ökats af mästare och handtverksidkande qvinnor i städerna och köpingarne med 172, af gesäller med 533, af lärningar med 198 och af andre arbetare med 271; att antalet ökats af män och qvinnor som å landet drifvit handtverks-verkstäder med 207, af deras gesäller med 89 och af lärningar med 33, men minskats af andre arbetare med 43; att antalet af s. k. gerningsmän minskats med 152, men af deras arbetare ökats med 54; samt att bevillningen år 1857 öfverstigit den nästföregående året påförda med 16 R:dr 26 sk. för handtverkare i städerna och köpingarne, med 369 R:dr 36 sk. för dem, som å landet drifva handtverks-verkstäder och med 700 R:dr 5 sk. för gerningsmän.

Slutligen får Collegium i underdånighet öfverlemna sammandrag under Litt. F. och G. öfver de från Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen samt Magistraterna i städerna inkomne uppgifter å antalet år 1857 af de personer å landet och i städerna som med behörigt tillstånd, enligt 12 och 26 §§ af Eders Kongl. Maj:ts Fabriks- och Handtverks-Ordning, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkommit handtverks- eller andre tillverkningar, af hvilka sammandrag inhemtas, att antalet af förenämnde personer i Rikets samtliga städer uppgifvits till 3,041 af man- och 934 af kvinnokönet eller tillsammans 3,975 och å landet till 889 personer.

Den sistlidet år verkstälde utförsel af i Tull-Taxan ej specificerade slöjdevaror uppgick till ett värde af 104,126 R:dr, som med 10,633 R:dr öfverskjuter värdet af exporten af dylika varor år 1856.

Collegium framhärdar med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!
Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåter
F. ÅKERMAN.

J. N. BORELIUS.

Stockholm den 12 November 1858.

L. S.
G. Hegardt.

Litt. A.

J e m f ö r e l s e - S a m m a n d r a g

för åren 1856 och 1857.

General-Sammandrag öfver de vid Fabrikerne och Manufacturerne befintliga stolar och arbetare samt tillverkningsvärde för nedan-skrifne år.

	År 1856.				År 1857.			
	Fabriker.	Stolar.	Egare och Arbetare.	Tillverkningsvärde, R:dr Banko	Fabriker.	Stolar.	Egare och Arbetare.	Tillverkningsvärde, R:dr Banko.
Bomulls- och Linne-Fabriker	28	2,128	1,759	2,211,051	30	1,963	1,678	2,290,291
Klädes-Fabriker	108	1,018	4,136	7,135,767	105	919	3,661	7,081,258
Siden- dito	12	439	622	1,049,576	9	274	385	610,928
Band- dito	7	71	100	54,406	10	68	86	51,537
Mekaniska Bomulls-Spinnerier	19	568	3,496	6,340,218	20	610	3,710	6,986,248
Segelduks-Fabriker	7	100	580	397,412	7	103	581	342,444
Strump- dito	17	313	665	296,105	18	340	747	298,140
Sockerbruk	16	—	989	8,110,831	13	—	995	9,093,698
Tobaks-Fabriker	110	—	2,063	2,785,731	95	—	1,952	3,140,718
Pappersbruk	86	—	1,404	1,306,588	80	—	1,124	1,297,566
Läder-Fabriker	571	—	1,965	2,474,186	561	—	1,856	2,466,945
Färgerier	447	—	1,748	872,424	432	—	1,648	833,533
Kattuns-Tryckerier	22	—	150	106,324	19	—	126	78,152
Glasbruk	15	—	1,107	735,109	17	—	1,178	870,381
Porcellainsbruk	2	—	817	534,695	2	—	512	583,253
Stenkärls- och Kakelugns-Fabriker	56	—	447	197,388	54	—	461	219,541
Oljeslagerier	55	—	204	906,986	49	—	184	815,707
Porterbryggerier	2	—	239	486,424	2	—	203	517,690
Waxljus-Fabriker	1	—	2	175	1	—	2	80
Stearinljus-Fabriker	3	—	71	217,500	3	—	104	305,650
Såpsjuderier	8	—	40	352,339	9	—	53	431,976
Repslagerier	22	—	215	226,033	20	—	210	178,449
Ur-Fabriker	130	—	296	47,697	126	—	300	46,094
Kort- dito	9	—	68	46,348	10	—	63	58,015
Tapetmålerier och Tapet-Fabriker	11	—	171	113,509	14	—	208	99,045
Kemiska tillverkningar af Färger och Syror	14	—	49	113,173	13	—	52	104,452
Fullfärdiga Åkdons-Fabriker	20	—	215	154,332	19	—	210	172,887
Kemiska Elddons- dito	10	—	724	182,947	10	—	602	157,938
Mekaniska Verkstäder	33	—	1,909	1,842,985	37	—	1,942	2,207,539
Diverse mindre Fabriker	621	29	2,613	1,301,497	609	14	2,600	1,740,437
Summa	2,462	4,666	28,953	40,653,756	2,394	4,291	27,433	43,080,692
Härförutan Motala Mekaniska Verkstad	—	—	—	588,210	—	—	—	762,095

Vid nedanskrifne Fabriker hafva under loppet af åren 1856 och 1857
följande quantiteter blifvit tillverkade:

	År 1856.	År 1857.
Bomulls- och Linneväfnads-Fabriker.		
Bomullslärf, Cambric, Shirting, Gingang, Callico och andra Bomullstyger alnar	8,898,143	10,761,258
Dukar stycken	77,841	68,982
Diverse Bomulls- och Linneväfnader alnar	1,836,140	1,704,778
Dito dito dito stycken	42,342	39,437
Klädes-Fabriker.		
Fint Kläde alnar	55,925	61,582
Medelfint dito »	537,927	482,458
Groft dito »	647,706	646,416
Diverse väfnader »	449,275	412,198
Dito dito stycken	3,473	3,205
Stofts-Fabriker.		
Flanell, hel- och halfylle alnar	13,042	12,584
Flaggduk »	43,169	40,582
Mattväfnad »	723	
Siden-Fabriker.		
Taft alnar	11,293	9,393
Satin »	23,520	12,846
Flor »	2,649	2,326
Dukar stycken	275,339	158,532
Diverse väfnader alnar	156,580	85,545
Dito dito stycken	2,949	3,237

			År 1856.	År 1857.
Band-Fabriker.				
Sidenband	stycken		24,272	20,834
Dito	alnar		6,773	9,258
Bomullsband	stycken		56,099	63,286
Dito	alnar		1,000	1,200
Ylleband	»		12,000	12,000
Dito	stycken		—	1,430
Diverse band	alnar		3,000	—
Dito dito	stycken		198	250
Mekaniska Bomullspinnerier.				
Bomullsgarn	skålpund		12,372,791	12,794,637
Segelduks-Fabriker.				
Segel- och Tältduk	alnar		797,048	652,313
Buldan, Pressenningsduk m. m.	»		50,882	72,945
Bomulls-Säckduk	»		4,198	262
Strump-Fabriker.				
Strumpor, Ylle-	par		34,128	33,034
Bomulls-	»		134,914	155,543
Calesonger, Ylle-	»		824	665
Bomulls-	»		15,251	15,713
Tröjor, Ylle-	stycken		4,635	2,753
Bomulls-	»		40,384	27,096
Tricot, Ylle- och Bomulls-	alnar		61	2
Diverse väfnader	par		32,215	47,663
Dito dito	stycken		103,427	113,954

	År 1856.	År 1857.
Sockerbruk.		
Kanarie- och Raffinad-Socker skålpund	9,463,281	9,549,542
Melis-Socker »	6,023,512	5,191,539
Lump- och Puder-Socker m. m. »	3,087,112	4,876,911
Kandi-Socker »	368,575	233,478
Kak-Socker »	5,571,466	4,846,376
Sirap »	6,351,732	5,934,226
Tobaks-Fabriker.		
Kardus-Tobak skålpund	909,336	862,658
Bref- och Lös-Tobak samt Cigarrer »	548,230	708,243
Rull- och Press-Tobak m. m. »	1,018,875	1,063,108
Snus »	3,864,284	3,859,330
Pappersbruk.		
Regal-, Imperial- och Median-Papper ris	874	800
Post-Papper »	5,478	2,649
Skrif- och Konzept-Papper »	60,494	42,121
Tryck-Papper »	74,121	39,393
Kardus-Papper »	35,609	27,154
Makulatur- och Grå-Papper »	83,790	67,983
Dito dito lispund	5,661	1,022
Socker-Papper ris	3,355	2,932
Diverse sorter Papper »	28,068	44,648
Dito dito lispund	32,689	106,383
Dito dito stycken	9,362,972	12,150,648
Dito dito rullar	21,222	11,124
Dito dito bundtar	1,508	621

	År 1856.	År 1857.
Läderfabrikerne.		
Sulläder skålpund	1,959,223	1,795,437
Smorläder »	782,321	849,008
Skinn stycken	335,256	339,652
Glasbruken.		
Taffel- och Fönsterglas kistor	6,647	6,209
Diverse Glaskärl R:dr B:ko	460,832	611,482
Kattuns-Tryckerier.		
Kattun- och Möbelyg alnar	91,840	439,075
Shawlar och Dukar stycken	269,892	425,220
Diverse tryckta tyger alnar	174,122	13,400
Oljeslagerier.		
Lin- och Rofolja kannor	470,770	441,745
Oljekakor skeppund	14,952	11,702
Stearinljus-Fabrikerne.		
Stearinljus skålpund	354,000	434,000
Såpsjuderier.		
Såpa fjerding	46,689	56,636

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Kontor den 2 November 1858.

Efter förordnande
E. G. Leyonmarck.

Litt. B.

Förteckning

å de Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1857, nämligen:

för

- DAHLBERG, C. U., Magasinsförvaltare, den 2 Januari, under 10 år, å en konstruktion af öppna eller slutna samt med flera rader af eldstäder öfver hvarandra försedda ugnar, äfvensom å deras användande, på uppgifvet sätt, till bränning af tegel och annat gods;
- HAMBERG, O. P., Mechanicus, den 14 Januari, under 10 år, å vissa maskiner för tillverkning af s. k. Fransk spik och stift;
- SJÖBERG, V., Fabriksidkare, den 16 Januari, under 8 år, å uppgifna förbättringar å den s. k. Amerikanska stormpumpen;
- UCHATIUS, F., Kapiten i Kejsarlig Österrikisk tjänst, den 16 Januari, under 10 år, å ett sätt att af tackjern omedelbart tillverka gjutstål;
- HANSEN, C. H., Instrumentmakare, den 20 Januari, under 8 år, å en förbättring i konstruktionen af tafelfortepianos;
- HOLMGREN, J., Civil-Ingenieur, den 20 Januari, under 10 år, å vissa förbättringar af de inrättningar för torkning af tröskad säd, å hvilka Kongl. Collegium under den 14 Februari 1852 tillagt Holmgren patent.
- ÅNGSTRÖM, C. A., Filosofie Magister, den 24 Januari, under 10 år, å en förbättring i konstruktionen af maskiner för tillverkning af spik och stift;
- VOELTERS SOEHNE, H., Pappersfabriksidkare i Heidenheim, den 10 Februari, under 9 år, å en uppfinning att, under tillopp af vatten genom friktion, malning eller slipning af, emellan eller emot sten- eller metallytor, särskilja trädamnet uti ved och sålunda utaf trä bereda en till papperstillverkning tjenlig massa;
- AQUILON, O. J., Styckjunkare, den 10 Februari, under 8 år, å ett slags spiralformiga korkskärningsknivar;

- SANDBERG, N. F., Ingenieur, den 10 Februari, under 10 år, å en konstruktion af direkt roterande ångmachiner och verktygsmachiner för samma ångmachiners tillverkning;
- ENGSTRÖM, C. C., Sekund-Löjtnant, den 10 Februari, under 10 år, å ett slags projektiler till refflade kanoner, mörsare, m. m.;
- EKMAN, G., Bruksägare, m. m., den 11 Februari, under 10 år, å ett sätt att, med begagnande af särskildt beskaffad ugn, eller genom ugnens förändring till mila medelst ugnväggarnes ersättande med rörlig betäckning af jord eller stybb, förkola ved;
- WESSLAU, C. U. E., Mechanicus, den 14 Februari, under 6 år, å tillverkning af tvättmachiner af förbättrad konstruktion;
- ÖSTERMAN, H., Handelsbokhållare, den 7 Mars, under 6 år, å uppgifna förändringar och förbättringar å en apparat för bränning af kaffe genom varm luft och ånga;
- KASZCZAK, DE, A., Belgisk undersåte, den 14 Mars, under 8 år, å beskrifna sätt att valka så väl helylletyger, som äfven andra väfnader till större eller mindre del blandade med ull;
- KASZCZAK, DE, A., Belgisk undersåte, den 14 Mars, under 6 år, å en blandning för insmörjning eller s. k. inoljning af ull vid spånad till garn;
- EKMAN, G., Bruksägare, m. m., den 18 Mars, under 8 år, å en konstruktion af ångpannor;
- JONES, E. F., den 19 Mars, under 8 år, å åtskilliga förbättringar i konstruktionen af direkt verkande blåsmachiner;
- PAULI, F., den 31 Mars, under 4 år, å ett slags blanksvärta;
- ÅNGSTRÖM, C. A., Filosofie Magister, den 31 Mars, under 10 år, å vissa förbättringar å den konstruktion af machiner för tillverkning af spik och stift, hvarå han under den 21 sistlidne Januari erhållit Kongl. Collegii patent;
- BALESTRINI, P. A., Sardinsk undersåte, den 4 April, under 10 år, å förbättringar i sättet att fortledda elektriska strömmar;
- BERG, J. A., Stadsmäklare, den 9 April, under 10 år, å en konstruktion af ugn för kontinuerlig bränning, medelst stenkol eller torf, af kalksten till kalk;

- NEVILL, J., den 9 April, under 8 år, å ett sätt att förvandla stång- eller annat smidbart jern i gjutstål;
- HEERBOTH, VON, C. E. F., Dansk undersåte, den 18 April, under 10 år, å en konstruktion af tröskmachiner och vandringsverk att drifvas med en dragare;
- FRELAND, J., bosatt i Bordeaux, den 18 April, under 8 år, å ett half-elliptiskt resnings- eller hvalfbyggnads-system;
- SJÖBERG, A. T., Ingenieur-Mechanicus, den 29 April, under 8 år, å en konstruktion af ugnar till bränning af tegel och annat lergods;
- HORNGREN, C. A., Sidenfabriksverkmästare, den 29 April, under 8 år, å ett sätt att tillverka nätartade väfnader;
- GESSNER, E., Fabriksidkare i Aue uti Sachsen, den 7 Maj, under 6 år, å en ruggmachin;
- EKENBORG, C. G., Hemmansägare, den 9 Maj, under 7 år, å en värmapparat;
- FELLENICUS, G. W., Notarie å Jern-Contorets Metallurgiska Stat, den 13 Maj, under 8 år, å vissa förändringar å den torfberedningsmachin, som finnes omförmäld i det för bruksägaren O. S. Hasselgren den 5 Oktober 1854 utfärdade patent;
- ENGSTRÖM, C. C., Premier-Löjtnant, den 11 Juni, under 10 år, å en tätnings-packning, samt ett sätt för dennas fästande vid stöttbotten i kammarladdnings-kanoner;
- LANGEMEIR, W., Tapetseraremästare, den 30 Juni, under 6 år, å en machin för utredning och rengöring af tagel och dylika ämnen, som begagnas till stoppning af möbler, m. m.;
- BESSEMER, H., Civil-Ingenieur, den 9 Juli, under 10 år, å en method att tillverka stångjern och stål;
- PAILLETTE, A. A., Ingenieur, den 17 Juli, under 5 år, å åtskilliga förbättringar i jern-tillverkning genom den s. k. Catalanska methoden;
- PAILLETTE, A. A., Ingenieur, den 17 Juli, under 5 år, å ett sätt att, med begagnande af särskildt beskaffade apparater, tillverka jern och stål;
- ÖHSTERROTH, G. A., och HIMMELMANN, A. H., den 30 Juli, under 8 år, å en apparat för att åstadkomma drifkraft;

- LONGBOTTOM, A., Engelsk undersåte, den 4 Augusti under 10 år, å ett sätt att distillera kåda, kådolja och återstoden deraf;
- SCHEFFER, B. och WALCKER C. G., Fabriksidkare i Berlin, den 7 Augusti, under 7 år, å ett press- och strykjern att uppvärmas med gas;
- EKELUND, P., Muraremästare, den 11 Augusti, under 7 år, å en konstruktion af ugn för bränning af kalk samt s. k. tegelmjöl;
- MILCH, A., Ingenieur, den 19 Augusti, under 10 år, å ett slags tegelpressmachin;
- ÖBERG, A., den 29 Augusti, under 7 år, å tegelagningsmaskiner, af uppgifven beskaffenhet;
- BRETON H., Professor i Grenoble, den 5 September, under 8 år, å ett sätt att rena alkohol;
- MICHAELSSON, M. G. N., den 5 September, under 8 år, å beskrifne sätt att till ättiksberedning använda affallet vid jästtillverkning samt det vid sockerraffinering uppkommande formbacksvatten, äfvensom till beredning och förbättring af jästa drycker använda nämnda formbacksvatten;
- BERGMAN, J. A., Handlande, den 5 September, under 8 år, å serskildt konstruerade jernqvarnar;
- BERGMAN, J. A., Handlande, den 5 September, under 7 år, å en machin för beredning af snus;
- REID, A., och O'NEIL, CH., den 15 September, under 8 år, å förbättringar i sättet att behandla metallmalmer, för att deraf utdraga koppar;
- CHENOT, A., den 25 September, under 5 år, å ett system af maskiner för att komprimera och förena metaller i form af stoft eller stycken;
- CHENOT, A., den 25 September, under 5 år, å förbättringar i sättet och medlen att reducera metalloxider;
- MICHAELSSON, M. G., N., den 26 September, under 8 år, å en uppfinning att, medelst användande af den från upphettade jästa vätskor uppkomne ånga, bereda ättika;
- PETERSSON, R., Handlande, den 26 September, under 6 år, å en linieringsmachin;
- DOYÈRE, L. M. F., Professor vid Lycée Imperial de Bonaparte, den 30 September, under 8 år, å ett system för förvaring af spanmål och andra växtalster;

- FOUCHÉ, L. J., Mechanicus, och WRIGHT, R. A., Civil-Ingenieur, den 30 September, under 5 år, å ett sätt att frambringa kemiska sönderdelningar;
- SANDSTRÖM, Th., Commissions-Landtmätare, den 17 Oktober, under 8 år, å ett vattenhjul för åstadkommande af drifkraft;
- ÖLLER, A. H., Telegraf-Direktör, och LUNDSTRÖM, N., Fabriksidkare, den 17 Oktober, under 6 år, å vissa förbättringar i konstruktionen af telegraf-tangenter.
- KEILLER, J. A., Fabriksidkare, den 24 Oktober, under 7 år, å ett sätt att preparera korkbark eller korkaffall till stoppning af sängkläder, möbler, m. m.;
- BECKMAN, OLOFSSON, E., Civil-Ingenieur, den 24 Oktober, under 6 år, å ett sätt att tillverka s. k. diamantfärg äfvensom samma färgs användande att emot rost och oxidering skydda jern;
- ÖLLER, A. H., Telegraf-Direktör, den 28 Oktober, under 7 år, å serskildt beskaffade relaiser för elektriska telegrafer;
- HEDLUND, J., den 9 November, under 5 år, å ett slags rullgardinshållare;
- WESTERSTRÖM, J. P. W., den 13 November, under 8 år, å ett slags tröskverk;
- LÖFGREN, F. W., den 19 November, under 5 år, å en sorts taktegel;
- ÖSTLUND, C., Mechanicus, den 10 December, under 3 år, å ett slags tvättbräden;
- STÅHLBERG, G. A., den 22 December, under 6 år, å en konstruktion af fönsterbeslag;
- KLINTIN, J. F., Urmakare, den 22 December, under 10 år, å en konstruktion af loggmachin, samt
- ÖSTLUND, R. R., Mechanicus, den 30 December, under 10 år, å en method att färska tackjern.
-

Litt. C.

Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Collegium inkomne Förteckningar öfver Handtverkare med deras Gesäller, Lärningar och andre Arbetare år 1857.

	Männer.	Qvinnor.	Gesäller.	Lärningar.	Andre Arbetare.
I Städerne:					
Alingsås	39	1	28	36	44
Arboga	56	—	36	47	6
Askersund	33	1	24	14	4
Borås	60	9	45	28	—
Calmar	111	1	86	149	1
Carlshamn	96	5	70	122	15
Carlskrona	204	22	103	199	11
Carlstad	88	4	100	14	—
Christianstad	109	2	81	201	7
Christinehamn	43	3	43	49	—
Cimbritshamn	34	—	11	43	1
Eksjö	52	10	37	37	—
Engelholm	68	8	46	42	9
Enköping	58	3	18	26	—
Eskilstuna	277	26	815	189	8
Fahlun	70	5	96	120	12
Falkenberg	30	7	21	24	1
Falköping	18	1	11	5	—
Gefle	147	54	205	151	44
Grenna	20	7	15	28	1
Transport	1,613	169	1,891	1,524	134

	Männer.	Qvinnor.	Gesäller.	Lärtingar.	Andre Arbetares.
Transport	4,613	169	1,891	1,524	134
Göteborg	276	20	385	423	41
Halmstad	66	—	62	57	—
Hedemora	37	3	45	26	16
Helsingborg	94	6	78	142	—
Hernösand	52	5	44	33	4
Hjo	29	1	20	18	—
Hudiksvall	52	7	52	39	—
Jönköping	123	6	126	149	4
Kongelf	27	1	7	10	2
Kongsbaka	20	—	7	2	11
Köping	56	4	38	29	—
Laholm	35	5	19	16	—
Landskrona	102	2	47	81	—
Lidköping	97	7	84	83	55
Lindesberg	49	—	7	—	—
Linköping	129	24	162	144	21
Luleå	50	1	21	26	1
Lund	160	4	187	177	17
Malmö	229	24	188	286	48
Mariefred	24	4	20	23	—
Mariestad	46	4	36	58	3
Marstrand	13	—	4	3	2
Nora	29	4	23	8	2
Norrköping	213	30	331	359	157
Norrstelje	37	2	13	13	1
Transport	3,625	333	3,867	3,729	519

	Männer.	Qvinnor.	Gesäller.	Lärtingar.	Andre Arbetare
Transport	3,625	333	3,867	3,729	519
Nyköping	66	7	53	80	16
Oscarshamn	24	—	31	36	6
Philipstad	28	1	10	24	—
Piteå	37	3	21	17	3
Sala	36	3	18	15	7
Sigtuna	16	1	8	6	—
Skanör	2	1	2	2	—
Skara	43	2	11	18	—
Skenninge	43	9	50	37	15
Sköfde	32	—	18	15	—
Stockholm	1,418	94	2,620	2,371	1,252
Strengnäs	33	1	12	36	2
Strömstad	30	—	20	22	8
Sundsvall	94	8	112	9	2
Säther	13	3	10	11	3
Söderhamn	56	3	65	41	13
Söderköping	33	2	20	30	7
Södertelje	24	3	32	12	—
Sölvitsborg	48	1	17	24	10
Thorshälla	21	—	20	20	—
Trosa	19	1	6	6	—
Uddevalla	63	6	55	73	9
Ulricehamn	22	1	12	8	2
Umeå	37	—	16	21	—
Upsala	163	22	173	238	34
Transport	6,026	505	7,279	6,931	1,905

	Männer.	Qvinnor.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre Arbetare.
Transport	6,026	505	7,279	6,934	1,905
Wadstena	47	2	33	49	6
Warberg	51	3	38	26	8
Waxholm	26	—	14	—	8
Wenersborg	92	7	52	56	4
Westervik	75	6	77	70	15
Westerås	62	13	81	95	9
Wexiö	80	5	47	87	—
Wimmerby	30	7	19	20	6
Wisby	102	11	31	104	5
Ystad	99	1	72	57	—
Åmål	44	—	27	33	5
Örebro	114	6	140	109	1
Öregrund	6	—	—	3	1
Östhammar	21	4	12	8	2
Östersund	47	1	30	—	—
Summa	6,922	571	7,952	7,648	1,975

	Männer.	Qvinnor.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre Arbetare.
Städer, som lyda under Landsrätt:					
Borgholm	22	3	4	21	—
Haparanda	45	—	6	—	—
Skellefteå	17	—	3	8	—
Summa	54	3	13	29	—
Köpingar:					
Arvika	41	7	21	39	1
Båstad	16	2	9	14	—
Christianopel	—	1	—	—	—
Figeholm	2	—	2	—	—
Ljungby	14	—	2	6	—
Malmköping	17	—	8	12	1
Motala	39	1	27	16	11
Mönsterås	13	—	8	3	—
Mörbylånga	3	—	—	—	—
Pataholm	3	—	—	—	—
Ronneby	28	3	—	—	—
Trelleborg	85	—	24	51	3
Waldemarsvik	3	—	3	—	1
Örnsköldsvik	16	—	5	1	7
Summa	280	14	109	142	24

	Handverkare.					Gerningsmän.	
	Män- nen.	Qvin- nor.	Antagne Arbetare.			Mästare.	Arbetare.
			Gesäll- lar.	Lärh- gar.	Ande Arbetare.		
På Landet:							
Blekinge Län	41	—	7	40	4	226	147
Calmar dito	27	—	17	23	6	622	292
Christianstads dito	708	3	83	166	57	511	397
Elfsborgs dito	13	1	6	7	7	426	138
Gefleborgs dito	27	—	8	6	1	625	189
Gottlands dito	—	—	—	—	—	307	82
Göteborgs och Bohus dito	85	1	38	45	15	226	342
Hallands dito	41	—	—	7	—	408	129
Jemtlands dito	—	—	—	—	—	237	8
Jönköpings dito	57	—	8	20	17	240	260
Kopparbergs dito	31	—	6	3	5	149	52
Kronobergs dito	32	1	5	16	10	312	254
Malmöhus dito	287	11	206	250	70	1,458	865
Norrbottnens dito	42	—	3	2	—	13	3
Skaraborgs dito	14	—	5	15	3	587	153
Stockholms dito	29	—	39	40	48	778	171
Södermanlands dito	264	3	17	36	57	500	132
Upsala dito	5	1	—	—	4	392	154
Wermlands dito	113	—	19	51	9	388	190
Westerbotens dito	32	—	—	1	—	94	—
Wester-Norrlands dito	13	—	6	40	—	550	94
Westmanlands dito	3	—	—	—	11	525	203
Örebro dito	289	—	3	3	84	235	111
Östergötlands dito	261	—	20	6	132	1,475	796
Summa	2,384	21	496	687	510	11,284	5,162

Litt. D.

Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver den Bevillning, hvartill Fabrikanter och Manufakturister samt Handverkare i Städerna och Köpingarne blifvit taxerade år 1857.

I Städerna:	Fabrikanter och Manufakturister.			Handverkare.		
	R:dr Banko.			R:dr Banko.		
Alingsås	34	24	—	230	12	—
Arboga	57	—	—	176	—	—
Askersund	42	—	—	97	—	—
Borås	387	—	—	370	—	—
Calmar	122	24	—	578	24	—
Carlshamn	385	—	—	524	—	—
Carlskrona	110	24	—	787	—	—
Carlstad	126	24	—	544	—	—
Christianstad	132	—	—	649	24	—
Christinehamn	14	—	—	116	32	—
Cimbritshamn	32	—	—	69	24	—
Eksjö	25	24	—	112	24	—
Engelholm	27	—	—	123	24	—
Enköping	29	24	—	178	—	—
Eskilstuna	188	—	—	928	—	—
Fahlun	30	24	—	362	—	—
Ealkeberg	25	—	—	68	—	—
Eahlköping	43	—	—	41	24	—
Gefle	2,704	—	—	798	32	—
Transport	4,509	24	—	6,754	28	—

	Fabrikanter och Manufakturister.			Handverkare.		
	R:dr Banko.			R:dr Banko.		
Transport	4,509	24	—	6,754	28	—
Grenna	27	—	—	76	24	—
Götheborg	5,237	—	—	4,046	24	—
Halmstad	172	—	—	382	—	—
Hedemora	14	—	—	96	—	—
Helsingborg	154	20	—	392	8	—
Hernösand	41	—	—	203	—	—
Hjo	60	—	—	62	24	—
Hudiksvall	64	—	—	253	—	—
Jönköping	455	24	—	604	24	—
Kongelf	27	12	—	56	32	—
Kongsbacka	26	—	—	68	—	—
Köping	39	32	—	180	36	—
Laholm	25	—	—	85	—	—
Landskrona	449	—	—	374	—	—
Lidköping	20	—	—	335	—	—
Lindesberg	6	—	—	75	24	—
Linköping	122	42	—	580	12	—
Luleå	24	8	—	174	8	—
Lund	223	—	—	736	24	—
Malmö	—	—	—	1,899	—	—
Mariefred	12	—	—	68	—	—
Mariestad	63	—	—	305	—	—
Marstrand	—	—	—	23	32	—
Nora	9	—	—	83	—	—
Norrköping	5,052	—	—	1,725	—	—
Transport	46,803	18	—	19,607	12	—

	Fabrikanter och Manufakturister.			Handverkare.		
	R:dr Banko.			R:dr Banko.		
Transport	16,803	18	—	19,607	12	—
Norrtelje	92	—	—	120	24	—
Nyköping	396	—	—	587	—	—
Oscarshamn	73	16	—	165	16	—
Philipstad	4	—	—	89	24	—
Piteå	41	—	—	80	—	—
Sala	118	—	—	113	—	—
Sigtuna	7	24	—	38	36	—
Skanör	—	—	—	6	—	—
Skara	5	—	—	91	32	—
Skenninge	15	—	—	128	—	—
Sköfde	—	—	—	130	40	—
Stockholm	7,293	32	—	28,285	42	—
Strengnäs	17	—	—	75	24	—
Strömstad	—	—	—	80	24	—
Sundsvall	41	—	—	468	—	—
Säther	15	—	—	52	24	—
Söderhamn	60	—	—	179	—	—
Söderköping	46	—	—	89	—	—
Södertelje	98	—	—	102	—	—
Sölvitsborg	26	—	—	133	32	—
Thorshälla	40	—	—	69	—	—
Trosa	7	—	—	22	32	—
Uddevalla	120	12	—	257	—	—
Ulricehamn	42	—	—	66	—	—
Umeå	60	40	—	156	—	—
Transport	25,391	46	—	51,194	26	—

	Fabrikanter och Manufakturister.			Handverkare.		
	R:dr Banko.			R:dr Banko.		
Transport	25,394	46	—	54,194	26	—
Upsala	99	—	—	902	—	—
Wadstena	6	—	—	109	—	—
Warberg	56	24	—	194	—	—
Waxholm	—	—	—	65	—	—
Wenersborg	127	24	—	415	12	—
Westervik	77	12	—	285	36	—
Westerås	237	—	—	412	—	—
Wexiö	103	—	—	282	4	—
Wimmerby	5	—	—	53	—	—
Wisby	154	16	—	721	24	—
Ystad	305	24	—	442	24	—
Ämål	74	—	—	117	6	—
Örebro	350	—	—	568	24	—
Öregrund	2	—	—	12	—	—
Östhammar	14	—	—	63	24	—
Östersund	—	—	—	249	18	—
Summa	27,000	2	—	56,087	6	—
Under Landsrätt lydande Städer:						
Borgholm	20	16	—	40	12	—
Haparanda	17	24	—	41	4	—
Skellefteå	—	—	—	39	40	—
Summa	37	40	—	121	8	—

Köpingar:	Fabrikanter och Manufakturister.			Handverkare.		
	R:dr Banko.			R:dr Banko.		
Arvika	56	—	—	94	16	—
Bergqvara	5	—	—	—	—	—
Båstad	22	—	—	34	—	—
Christianopel	4	—	—	4	—	—
Figeholm	8	—	—	13	—	—
Ljungby	4	—	—	6	—	—
Lysekihl	5	—	—	—	—	—
Malmköping	25	24	—	32	16	—
Motala	11	—	—	103	—	—
Mönsterås	25	32	—	20	32	—
Mörbylånga	9	—	—	4	—	—
Pataholm	23	—	—	1	24	—
Ronneby	10	24	—	96	—	—
Trelleborg	30	—	—	157	—	—
Waldemarsvik	11	—	—	9	24	—
Örnsköldsvik	9	24	—	36	24	—
Summa	259	8	—	611	40	—

Litt. E.

Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver den Bevilling, hvartill Fabrikanter, Manufakturister, Handverkare och Gerningsmän på Landet blifvit taxerade år 1857.

	Fabrikanter och Manufakturister.			Handverkare.			Gerningsmän.		
	R:dr Banko.			R:dr Banko.			R:dr Banko.		
Blekinge Län	402	36	—	48	—	—	194	40	—
Calmar dito	348	44	9	49	32	—	493	—	—
Christianstads dito	325	42	2	923	6	—	652	24	—
Elfsborgs dito	2,355	13	11	39	40	—	370	38	—
Gefleborgs dito	239	37	10	44	—	—	527	42	—
Gottlands dito	27	1	—	—	—	—	268	8	—
Göteborgs och Bohus dito	8,995	44	—	574	24	—	343	—	—
Hallands dito	468	4	—	28	40	—	243	31	—
Jemtlands dito	25	40	—	—	—	—	217	24	—
Jönköpings dito	336	32	—	126	—	—	229	8	—
Kopparbergs dito	234	36	5	32	—	—	423	—	—
Kronobergs dito	286	40	—	58	—	—	242	24	—
Malmöhus dito	294	8	—	554	4	—	1,877	20	—
Norrbottnens dito	—	—	—	54	44	—	44	—	—
Skaraborgs dito	305	35	—	39	—	—	538	30	—
Stockholms dito	528	16	—	443	—	—	503	20	—
Södermanlands dito	488	24	—	243	32	—	283	24	—
Upsala dito	29	—	—	8	24	—	286	4	—
Wermlands dito	240	23	—	444	32	—	345	32	—
Westerbottnens dito	60	—	—	36	—	—	78	16	—
Wester-Norrlands dito	90	44	—	—	—	—	307	—	—
Westmanlands dito	44	18	—	42	—	—	357	24	—
Örebro dito	74	24	—	276	12	—	242	40	—
Östergöthlands dito	729	—	—	224	36	—	1,067	12	—
Summa	16,599	36	1	3,594	38	—	9,774	29	—

Litt. F.

Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Collegium inkomne uppgifter å sådane personer, som, enligt **12** och **26** §§ af Kongl. Fabriks- och Handtverks-Ordningen, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkommit handtverksarbeten i Städer och Köpingar **1857**.

	Männer.	Qvinnor.	Summa.
Alingsås	42	6	48
Arboga	28	1	29
Askersund	18	8	26
Borås	27	15	42
Calmar	200	50	250
Carlshamn	66	9	75
Carlskrona	49	8	57
Carlstad	37	—	37
Christianstad	22	1	23
Christinehamn	32	22	54
Cimbritshamn	6	—	6
Eksjö	44	26	70
Engelholm	22	2	24
Enköping	18	1	19
Eskilstuna	37	4	41
Fahlun	25	—	25
Falkenberg	4	1	5
Fahlköping	10	5	15
Gefle	118	52	170
Grenna	18	4	22
Göteborg	172	38	210
Halmstad	46	11	57
Hedemora	49	15	34
Transport	4,030	279	4,309

	Männer.	Qvinnor.	Summa.
Transport	1,030	279	1,309
Helsingborg	30	6	36
Hernösand	22	—	22
Hjo	42	6	48
Hudiksvall	43	9	52
Jönköping	101	8	109
Kongelf	13	—	13
Kongsbacka	6	—	6
Köping	20	19	39
Laholm	5	—	5
Landskrona	22	—	22
Lidköping	37	14	51
Lindesberg	23	—	23
Linköping	94	113	207
Luleå	14	5	19
Lund	163	4	167
Malmö	113	—	113
Mariefred	14	9	23
Mariestad	11	4	15
Marstrand	4	—	4
Nora	14	4	18
Norrköping	106	74	180
Norrtelje	12	11	23
Nyköping	69	19	88
Oscarshamn	27	8	35
Philipstad	23	10	33
Piteå	21	7	28
Sala	29	19	48
Sigtuna	9	1	10
Skanör	3	—	3
Skara	23	6	29
Skenninge	15	8	23
Sköfde	20	11	31
Stockholm	113	43	156
Strengnäs	22	20	42
Transport	2,283	717	3,000

	Männer.	Qvinnor.	Summa.
Transport	2,283	717	3,000
Strömstad	18	4	22
Sundsvall	54	21	75
Säther	8	—	8
Söderhamn	14	—	14
Söderköping	17	13	30
Södertelje	21	16	37
Sölvitsborg	13	—	13
Thorshälla	3	—	3
Trosa	2	2	4
Uddevalla	28	2	30
Ulricehamn	5	—	5
Umeå	36	6	42
Upsala	68	5	73
Wadstena	36	7	43
Warberg	—	—	—
Waxholm	—	—	—
Wenersborg	23	20	43
Westervik	65	39	104
Westerås	50	—	50
Wexiö	59	28	87
Wimmerby	31	4	35
Wisby	71	21	92
Ystad	23	—	23
Åmål	21	9	30
Örebro	66	18	84
Öregrund	9	2	11
Östhammar	15	—	15
Summa	3,039	934	3,973
Köpingar:			
Ronneby	2	—	2

Litt. G.

Sammandrag af de till Kongl. Commerce-Collegium inkomne oppgifter å sådane personer, som, enligt 12 och 26 §§. af Kongl. Fabriks- och Handverks-Ordningen, såsom försörjningsmedel med egna händer till afsalu åstadkommit handverksarbeten på landet år 1857.

	Männer.	Qvinnor.	Summa.
Blekinge Län	209	—	209
Calmar dito	—	—	—
Christianstads dito	2	—	2
Elfsborgs dito	186	—	186
Gefleborgs dito	26	—	26
Gottlands dito	13	—	13
Göteborgs och Bohus dito	—	—	—
Hallands dito	—	—	—
Jemtlands dito	4	—	4
Jönköpings dito	148	—	148
Kopparbergs dito	—	—	—
Kronobergs dito	—	—	—
Malmöhus dito	—	—	—
Norrbottnens dito	—	—	—
Skaraborgs dito	4	—	4
Stockholms dito	48	—	48
Södermanlands dito	—	—	—
Upsala dito	199	—	199
Wermlands dito	—	—	—
Westerbottens dito	—	—	—
Wester-Norrlands dito	—	—	—
Westmanlands dito	36	—	36
Örebro dito	—	—	—
Östergötlands dito	13	1	14
Summa	888	1	889

STOCKHOLM, 1858. P. A. NORSTEDT & SÖNER, *Kongl. Boktryckare.*